

गोदावरी नगरपालिका

बज्रबाराही, ललितपुर
बागमती प्रदेश

“कृषि पशुपन्छि र लघुउद्यमीलाई ऋणको ब्याज अनुदान, कार्यबिधि
२०७९”

कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमीलाई ऋणको व्याज अनुदान कार्यविधि २०७९

प्रस्तावना:- कृषि तथा पशुपन्छीजन्य क्षेत्रको व्यवसाय प्रवर्द्धन गरी उत्पादन एवम् रोजगारी अभिवृद्धि गर्न, शिक्षित बेरोजगार युवाहरूलाई नगरक्षेत्रभित्र रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्न, विदेशबाट फर्केका युवाहरूको विदेशमा आर्जन गरेको सिप र व्यावसायिक दक्षता उपयोग गर्दै उनीहरूलाई स्वरोजगार बनाउन, उद्यमशील क्षमताको विकास गर्न, परम्परागत सिप र पेशालाई आधुनिकीकरण एवम् प्रवर्द्धन गरी आर्थिक रूपमा विपन्न, सीमान्तकृत समुदाय तथा लक्षित वर्गका उद्यमीलाई सहलियतपूर्ण कर्जाको लागि ब्याज अनुदान उपलब्ध गराउन वाञ्छनीय भएकोले नगरपालिकाको कार्यपालिकाको बैठक निर्णयबाट स्वीकृत गरी स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिबाट लागु हुने गरी यो कार्यविधि बनाई लागु गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(क) यो कार्यविधिको नाम “कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमीलाई ऋणको व्याज अनुदान कार्यविधि २०७९” रहनेछ ।

(ख) यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:- बिषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा, यस कार्यविधिमा:-

(क) “नगरपालिका” भन्नाले गोदावरी नगरपालिका सम्झनुपर्छ ।

(ख) “वडा कार्यालय” भन्नाले नगरपालिकाको वडास्थित कार्यालयलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) “आर्थिक विकास समिति” भन्नाले नगरपालिकाले नियमानुसार गठन गरेको आर्थिक विकास समिति भन्ने सम्झनुपर्छ ।

(घ) “कृषि शाखा” भन्नाले नगरपालिकाको कृषि शाखा भन्ने सम्झनु पर्छ ।

(ङ) “पशु सेवा शाखा” भन्नाले नगरपालिकाको पशु सेवा शाखा भन्ने सम्झनुपर्छ ।

(च) “फर्म” भन्नाले नगरपालिकामा नियमानुसार दर्ता भई नगरपालिका भित्र सञ्चालन भइरहेको कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमी सँग सम्बन्धित फर्म भन्ने सम्झनुपर्छ ।

(छ) “कार्यक्रम” भन्नाले नगरपालिकाबाट स्वीकृत कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमी सँग सम्बन्धित फर्ममा संचालित कार्यक्रम सम्झनुपर्छ ।

- (ज) “साझेदार” भन्नाले कार्यक्रम सञ्चालनमा नियमानुसार सहभागी भएकाः-तोकिएका संघ संस्थाःकार्यालय भन्ने सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “स्थायी नागरिक” भन्नाले नगरपालिका भित्र स्थायी रूपमा बसोबास गरी आएका स्थायी नागरिक भन्ने सम्झनुपर्छ ।
- (ञ) “बैंक” भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त बैंक सम्झनुपर्छ ।
- ट) “ऋणी” भन्नाले अनुदान लिने फर्म तथा त्यसको सञ्चालकलाई सम्झनुपर्छ ।
- ठ) “व्यवसाय” भन्नाले कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमी सँग सम्बन्धित व्यवसाय सम्झनुपर्छ ।
- ण) “व्यवसायी” भन्नाले कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमी सँग सम्बन्धित व्यवसाय संचालन गर्ने व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।
- त) “लघु उद्यम” भन्नाले बढीमा ५० लाख रूपैया सम्मको स्थिर पूजी रहेको उद्यमी स्वयम् उद्योगको संचालन व्यवस्थापनमा सम्लग्न रहेको उद्यमी समेत बढीमा ९ जना सम्म कामदार रहेको वार्षिक कारोबार १ करोड भन्दा कम रहेको र इन्जिन, उपकरण मेसिनको प्रयोग गरेको भएमा इन्जिन , उपकरण वा मेसिनमा खपत हुने विद्युतिय उर्जा वा अन्य तेल इन्जिनको क्षमता २० किलो वाट वा सो भन्दा कम रहेको लाई संझनु पर्दछ ।

३. ऋणको ब्याज अनुदान क्षेत्रहरु :

नगरपालिकाले देहायका क्षेत्रमा काम गरिरहेका फर्महरुलाई ऋणको ब्याज अनुदान प्रदान गर्नेछ ।

(अ) कृषि तर्फः

- क) तरकारी खेती (नगदे बाली)
- ख) विरुवा उत्पादन नर्सरी
- ग) फुल खेती
- घ) मौरी पालन,
- ङ) बीउ उत्पादन तथा विउ भण्डार

आ) पशुपंक्षी तर्फः

- क) पंक्षीपालन

- ख) पशुपालन
- ग) माछापालन
- घ) घाँस खेती र घाँसको बीउ उत्पादन
- ङ) डेरी सञ्चालन

इ) लघु उद्यमी तर्फ:

- क) ढाका बुनाई
- ख) अचार बनाउने
- ग) सिलाई कटाई (कडाई)
- घ) ब्यूटी पार्लर
- ङ) जुता बनाउने कार्य
- च) माडा/पाउँ बनाउने
- छ) क्रिस्टल, पोते, चुरा सम्बन्धी कार्य
- ज) ब्याग बनाउने कार्य
- झ) टपरी र कागजका सामाग्री निर्माण
- ञ) बांस, निगालो नर्कट बाट निर्माण गरीने सामाग्री
- ट) ड्राईफूड बनाउने (फुरनदाना, चिप्स, प्याकिडखाना)
- ठ) धुप निर्माण
- ड) साबुन बनाउने काम
- ढ) सजावटको सामाग्री निर्माण (फूलहरु, डल, कुसन, खोस्टा र कागजका सामाग्री)
- ण) चाउचाउ तथा चाउमिन उत्पादन
- त) बेकरी
- थ) परम्परागत खानाको परिकार बनाउने
- द) होमष्टे संचालन

४. ऋणको व्याज अनुदान कार्यक्रममा समावेश हुने मापदण्डहरु :

दफा (३) मा उल्लेखित क्षेत्रहरु मध्ये कुनै क्षेत्रमा व्याज अनुदानका लागि समावेश गर्न देहायका आधारहरु हुनेछ :-

- क) नगरपालिका वा वडा कार्यालयहरुमा फर्म दर्ता भई नियमानुसार नवीकरण भएको हुनुपर्ने ।
- ख) यो कार्यविधि लागु हुँदा दर्ता भइसकेको फर्महरुलाई मात्र चालु आ.ब. मा र आगामी आ.ब. हरुको हकमा एक वर्ष पुरा गरेका फर्महरु हुनुपर्ने ।

- ग) व्यवसायी यस नगर क्षेत्रको स्थायी बासिन्दा हुनुपर्ने ।
- घ) ऋण लिन व्यवसायीलाई सम्बन्धित वडा कार्यालयले सिफारिस गरेको हुनुपर्नेछ ।
- ङ) अनुमति लिनुपर्ने किसिमका व्यवसायले सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृत लिएको हुनुपर्ने ।
- च) कार्यक्रममा सहभागी हुने व्यवसायीले सोही प्रकृतिको व्याज अनुदान कार्यक्रममा यस अघि सहभागी नभएको स्वघोषणा गर्नुपर्ने । पहिला नै व्याज अनुदान प्राप्त गरीरहेको कृषि तथा पशुपन्छ व्यवसाय तथा उद्यमीलाई व्याज अनुदान कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउने छैन ।
- छ) पहिला नै व्याज अनुदान प्राप्त गरीरहेको कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसाय उद्यमीलाई आधारव्याजदरमा ऋणको लागि सम्झौता भएको छनौट भएको बैङ्कलाई सिफारीस गरिने छ ।
- ज) व्यवसाय सञ्चालन गर्न व्यवसायको प्रकृति अनुसार आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार भएको हुनुपर्ने ।
- झ) ऋणको लागी धितो अनिवार्य हुनेछ ।
- ञ) उद्यमी प्रचलित कानून बमोजिम अयोग्य नभएको हुनुपर्ने ।

५. ऋण प्रवाह/असुली :

- छनौट भएका व्यवसायहरूलाई ऋण प्रवाह देहाय बमोजिम गरिने छ ।
- क) नगरपालिकाले ऋण प्रवाह/असुली प्रयोजनका लागि नगरपालिकाबाट छनौट भएको बैंकसँग सम्झौता गर्नेछ र ऋण प्रवाह/असुली बैंक मार्फत हुनेछ ।
- ख) ऋण प्रवाह/असुली गर्दा बैंकले आफ्नो कर्जा लगानी/असुली विधि अनुसार गर्नेछ ।
- ग) एकाघरका प्रति व्यवसायमा अधिकतम रु. १०,००,०००/- (दस लाख) ऋण प्रवाह गरिनेछ ।
- घ) ऋण प्रवाह गर्दा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्ति तथा एकल महिलालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ङ) नगरपालिका मार्फत सिफारिस भई ऋण प्राप्त गरेका उद्यमीको ऋण वापतको व्याज नगरपालिकाले भुक्तानी गरिदिनेछ ।
- च) व्यवसायीले लिएको ऋण वापत निर्धारण भएको व्याज नगरपालिकाले बैंकलाई भुक्तानी गर्नेछ तर साना व्यवसायी स्वयमले बैंकलाई सम्झौता अनुसार बुझाउनुपर्नेछ ।

- छ) संझौता गर्ने बैंकले ऋण लगानी गरेको व्यवसायीसँग ६ महिना पछिबाट मात्र पहिलो किस्ता लगाउन शुरू गर्नेछ।
- ज) तोकिएको क्षेत्रमा उद्यमीलाई लगानी गरीएको रकमको ब्याज नगरपालिकाबाट अधिकतम ३ वर्ष भन्दा बढी अवधिको भुक्तानी गरीने छैन।
- झ) बैंकले उद्यमीलाई सेवा शुल्क ०.५%, धितो मूल्याङ्कन बापतको रकम एकमुष्ट रु २००० र कर्जा सूचना शुल्क उद्यमी स्वयंले बेहोर्न पर्नेछ।
- ञ) नियमित रूपमा किस्ता तिरेको उद्यमीलाई मात्र व्याज अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छ।
- ट) जुन प्रयोजनको लागी ऋण लिएको हो सोही प्रयोजनमा लगानी नगरेको उद्यमीलाई व्याज अनुदान नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराइने छैन।
- ठ) ऋण प्राप्त गरेका व्यवसायिले नियमित रूपमा व्यवसाय संचालन नगरेको पाईएमा नगरपालिकाबाट व्याज अनुदानको रकम उपलब्ध गराइने छैन।
- ड) अनुगमन समितिबाट सिफारीस भएको व्याज अनुदान बापतको रकम नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार तोकिएको शिर्षकबाट तोकिएको रकम बैंक संग सम्झौता भए बमोजिम भुक्तानी गरिनेछ।

६. कृषि पशुपंक्षी र लघु उद्यमीहरुलाई ऋणको ब्याज अनुदानको व्यवस्था

- क) कृषि पशुपंक्षी र लघु उद्यमी व्याज अनुदान कार्यक्रममा नगरसभाको निर्णय अनुसार आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ। सोही शिर्षकबाट ऋणको व्याज अनुदान रकम भुक्तानी हुनेछ।
- (ग) नगरपालिकाले व्याज अनुदान शिर्षकको रकम संझौता गरेको बैंकलाई व्याज अनुदान प्रयोजनको निमित्त नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार रकम उपलब्ध गराउने छ।
- (घ) बैंकले प्रत्येक ३/३ महिनामा व्याज अनुदान सम्बन्धि विवरण नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ।

७. सूचना प्रकाशन :

- (क) नगरपालिकाले यस कार्यविधि स्विकृत भए पछि पहिलो पटक व्याज अनुदान कार्यक्रम सम्बन्धि १५ दिने सार्वजनिक सूचना जारी गर्नेछ।

(ख) दोस्रो पटकबाट आवश्यकताका आधारमा कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक फर्मबाट अनुसूची १ बमोजिमको फाराम भरी आवश्यक कागजात सहित दरखास्त नगरपालिकामा बुझाउनु पर्नेछ ।

(ग) उपदफा (क) बमोजिमको सूचना नगरपालिका र वडा कार्यालयको वेबसाइटमा समेत राखिनेछ ।

८. सञ्चालन प्रक्रिया :

(क) सूचना प्रकाशित पछि इच्छुक फर्मबाट अनुसूची १ बमोजिमको विवरण सम्बन्धी आवश्यक कागजात नगरपालिकामा पेश गर्न सक्नेछन् ।

(ख) वडा कार्यालयले सिफारिस गरेको विवरणहरू नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखामा पठाउनु पर्नेछ ।

(ग) उद्यमीले ऋणका लागी नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखामा सम्पर्क गर्नु पर्नेछ ।

(घ) बैकले यो कार्यविधी, निर्देशक समिति तथा नगरकार्यपालिकाको निर्णय, पेश भएका कागजात र कर्जा प्रवाह नियम अनुसार ऋण लगानी गर्ने/नगर्ने सिफारिस गर्नेछ ।

९. निर्देशक समिति गठन तथा काम, कर्तव्य तथा अधिकार

१) कृषि पशुपंक्षी र लघु उद्यमीलाई ऋणको व्याज अनुदान योजना तथा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन निर्देशक समिति रहनेछ ।

निर्देशक तथा छनौट समिति गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) नगर उपप्रमुख	- संयोजक
ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	- सदस्य
ग) कृषि शाखा प्रमुख	- सदस्य
घ) पशु शाखा प्रमुख	- सदस्य
ङ) संयोजकले तोकेको महिला तथा बालबालिका शाखाको कर्मचारी	- सदस्य
च) सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्ष	- सदस्य
छ) बैङ्कको शाखा प्रबन्धक	- सदस्य
ज) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	- सदस्य
झ) योजना शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

२) निर्देशक तथा छनौट समितिको काम ,कर्तव्य र अधिकार

क) कृषि पशुपंक्षी र लघुउद्यमीलाई ऋण प्रवाहको लागि आवश्यकता अनुसार फिल्ड निरिक्षण गर्ने ।

ख) सम्झौता गरिएको बैंक मार्फत उद्यमीलाई गरिएको लगानी सही सदुपयोग भए नभएको अनुगमन गरी नगरकार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने ।

३) ब्याज अनुदान योजनाको लागि फिल्ड निरिक्षण, अध्ययन अनुसन्धान तथा फिल्ड प्रतिवेदन तयार गरी निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने दायित्व तथा जिम्मेवारी निम्न अनुसार हुनेछ ।

क) कृषि सग सम्बन्धित कार्यको लागि कृषि शाखा प्रमुख ।

ख) पशुपंक्षी सग सम्बन्धित कार्यको लागि पशु सेवा शाखा प्रमुख ।

ग) लघु उद्यमी सम्बन्धी कार्यको लागि आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख

४) निर्देशक तथा छनौट समितिले प्राप्त फिल्ड प्रतिवेदन अध्ययन तथा विश्लेषण गरि ब्याज अनुदानको लागि तोकिएको बैंक संग सम्झौता गर्न नगरकार्यपालिकालाई सिफारिस गर्ने सक्नेछ ।

५) नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार सम्बन्धित कृषि पशुपंक्षी र लघु उद्यमीलाई बैङ्क ऋणको ब्याज अनुदान सम्झौता भएको बैङ्क मार्फत दिईनेछ ।

१०.सहयोग गर्नुपर्ने: यस कार्यविधि बमोजिम ब्याज अनुदानमा कार्यक्रममा आवश्यक सहयोग गर्न सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

११.कार्यविधि संशोधन गर्ने सक्ने : नगरकार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ ।

१२.बाधा अड्काउ फुकाउने: नगरकार्यपालिकाले यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा आइपरेमा बाधा अड्कन फुकाउन सक्नेछ ।

१३. यस कार्यविधिमा लेखिएका कुराहरुमा यसै बमोजिम र अन्यमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछन् ।

अनुसुचि १
गोदावरी नगरपालिका
ब्याज अनुदानमा कृषि, पशुपंक्षी र लघु उद्यमी
आवेदन फाराम

क. फर्म/उद्यमीको विवरण:

१. फर्म वा उद्यमीको नाम :
२. ठेगाना :
४. प्यान/भ्याट नम्बर :
५. नगरपालिकामा दर्ता भएको मिति :
७. मुख्य उत्पादन वा सेवाहरु :
८. सञ्चालकहरुको नाम थर र स्थायी ठेगाना:
९. कुल लगानी :
३. सम्पर्क नम्बर :
६. नवीकरण भएको अन्तिम मिति :
१०. प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष कामदार संख्या :

ख. ऋणीको विवरण

११. नाम थर :
१३. जातजाति :
१५. जन्म मिति :
१७. नागरिकता नम्बर :
१२. स्थायी ठेगाना :
१४. लिङ्ग :
१६. सम्पर्क नं. :
१८. नागरिकता जारी मिति र जिल्ला:

ग. अन्य विवरण :

- (क) फर्म/व्यवसायको विमा गर्नु भएको छ वा छैन:-
(ख) कुनै संघ/संस्थाबाट ब्याज अनुदान लिनु भएको छ वा छैन:-
(ग) फर्म सञ्चालन गर्न नगरपालिका बाहेक अन्य कहाँ दर्ता गर्नु भएको छ:-
(घ) फर्मका लागि आवश्यक पूर्वाधार के के छन्:-
(ङ) के प्रयोजनका लागि ऋण अनुदान लिन खोज्नु भएको हो:-
माथि उल्लेखित विवरणहरु सत्य भएको व्यहोरा प्रमाणित गर्दछु ।

हस्ताक्षर

आवेदकको पुरा नाम :

सम्पर्क नम्बर:

मिति :

स्वघोषणा: यस अघि मैले यस फर्म/उद्योग बाट नेपाल सरकार तथा नेपाल सरकारको मातहतमा रहेको संघ संस्थाबाट कुनै पनि अनुदान लिएको छैन। म कुनै पनि आर्थिक कारोवारमा कालोसूचिमा परेको छैन। कुनै पनि आर्थिक हिनामिनामा संलग्न छैन। बैंकको नियमबमोजिम धितो जमानत दिई ऋणको किस्ता तिर्न नसकी कानून बमोजिम लिलाम भएमा सो कार्यको जवाफदेही म तथा फर्म स्वयम् हुनेछ। मैले जे उद्देश्यको लागि ऋण लिएको छु सोही उद्देश्यमा लगानी गर्नेछु। अन्यथा नेपाल सरकारको ऐन नियम साथै कृषि, पशुपंक्षी र लघुउद्यमीलाई ऋणको व्याज अनुदान कार्यविधि २०७९ बमोजिम सजाय भएमा मेरो मन्जुरी छ भनी स्वघोषणा पेश गर्दछु।

आज्ञाले

प्रवीण कोइराला

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गोदावरी नगरपालिका, ललितपुर